

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/222/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6716205565
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6716205565.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v spore žalobcu: J. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom E., Q. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Harakálym, Advokátska kancelária, 040 01 Košice, Mlynská 28, IČO: 00 620 157, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, so sídlom 813 63 Bratislava, ul. 29. Augusta č. 8, IČO: 30 807 484, o náhradu škody za sťaženie spoločenského uplatnenia a zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 15C/106/2016-82 zo dňa 22. decembra 2016, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd konanie o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14.832,- EUR s príslušenstvom zastavil a „rozhodnutie“ (správne spor alebo vec - pozn. odvolacieho súdu) o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia postúpil Sociálnej poisťovni. V konaní zistil, že predmetom konania sú dva nároky, s tým, že žalobca žiada priznať nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14.830,- EUR spolu s príslušenstvom a nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14.832,- EUR, pričom žalobca si oba nároky odvádza od pracovného úrazu, ktorý utrpel dňa 09. 05. 2007 s trvalými následkami na jeho zdravotnom stave. Podľa právneho názoru okresného súdu Sociálna poisťovňa je subjektom, ktorý v prípade priznania dávky poškodenému túto aj uhradza a na plnenie z titulu zodpovednosti zamestnávateľa za pracovný úraz ako aj chorobu z povolania v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. sa jedná o priame nároky zamestnanca voči Sociálnej poisťovni ako platiteľovi dávok úrazového poistenia. Tento priamy nárok je založený ustanovením § 17 ods. 1 uvedeného zákona, podľa ktorého ustanovenia nárok na úrazovú dávku z úrazového poistenia zamestnávateľa má jeho zamestnanec po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom. Súd teda dospel k záveru, že žalobcom uplatnený nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia je nárokom, o ktorom súd nemá právomoc rozhodovať. Orgánom oprávneným v danej veci rozhodnúť je žalovaný, ktorému súd vec po právoplatnosti postúpil. Okresný súd poukázal na to, že otázku právomoci na konania a rozhodovania o nároku na zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia riešil Najvyšší súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. R 27/2006, sp. zn. 2Cdo 250/2004, sp. zn. 3Cdo 195/2009, sp. zn. 7Cdo 33/2011, sp. zn. 7Cdo 2/2011, z ktorých jednoznačne vyplýva, že právomoc Sociálnej poisťovne nie je ani po 01. 01. 2004 (účinnosť zákona č. 461/2003 Z. z.) daná vo veciach nárokov na mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a že o týchto nárokoch aj naďalej rozhoduje súd (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.). Keďže súd nevidel nedostatok právomoci rozhodnúť o nároku žalobcu uplatneného v konaní na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, v tejto časti konanie nezastavil a po právoplatnosti rozhodnutia súdu o zastavení konania v časti uplatňovaného nároku vo zvyšku o nároku konať bude.

2. Proti uzneseniu okresného súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Tvrdil, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. b/ a h/ Civilného sporového poriadku). V odvolaní uviedol, že podanou žalobou sa domáhal náhrady škody za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14.832,- EUR s príslušenstvom a na zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14.832,- EUR, pričom žalobu skutkovo odôvodnil tým, že dňa 09. 05. 2007 utrpel pracovný úraz, ktorý na jeho zdravotnom stave zanechal trvalé poškodenie zdravia. Ako poškodenému mu v zmysle § 99 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov vznikol nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu. Pasívnu legitímáciu žalovanej odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 2 písm. c), § 13 ods. 3, písm. h) a § 120 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., nakoľko v zmysle uvedených zákonných ustanovení má povinnosť uvedenú náhradu žalobcovi uhradiť žalovaná, ktorá mu doteraz plnenie neposkytla. Právomoc všeobecného súdu rozhodovať o tomto nároku žalobca odôvodnil ustanovením § 6 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných odvetvových podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, podľa ktorých si ako poškodený môže nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia uplatniť na všeobecnom súde, ak do 3 mesiacov od podania návrhu na dohodu o rozsahu plnenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia nebola uzatvorená dohoda s poskytovateľom náhrady a neboli nároky poškodeného uspokojené. Nárok žalobcu sa odvíjal od pracovného vzťahu žalobcu ako zamestnanca a jeho zamestnávateľa, nakoľko úraz utrpel pri plnení pracovných úloh pre zamestnávateľa, u ktorého bol v pracovnom pomere. Ak keď zákon č. 461/2003 Z. z. upravuje náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia ako úrazovú dávku, ktorú vypláca poškodenému z pracovného úrazu žalovaná, ustanovenie § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z. z. nepochybne pri splnení tam uvedených podmienok umožňujem, aby si poškodený tento nárok uplatnil priamo na súde. Ak teda samotný zákon umožňuje, aby si poškodený tento nárok na súde uplatnil, nemôže mu byť upreté právo na samotné prejednanie a meritórne rozhodnutie zo strany súdu. Je to zrejme aj z ustanovenia § 7 ods. 3 OSP resp. § 4 CSP, ktoré upravujú aj možnosť, aby rozhodovanie o niektorých veciach zriaďoval do právomoci súdu zákon. Žalobca si riadne uplatnil nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia spolu s nárokom na jej zvýšenie, zo strany žalovanej tieto nároky neboli v celom rozsahu uspokojené, preto bola v zmysle § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z. z. daná právomoc všeobecného súdu na prejednanie týchto nárokov v časti, ktorá doteraz nebola zo strany žalovanej uhradená. Žalobca tiež namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu.

3. Krajský súd ako súd odvolací odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) viazaný jeho rozsahom a dôvodmi (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a uznesenie okresného súdu v celom rozsahu podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

4. Aj podľa právneho záveru odvolacieho súdu v súdnej veci nie je daná právomoc všeobecného súdu na prejednanie nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia uplatnenej žalobcom a z toho dôvodu okresný súd správne vec na rozhodnutie o uvedenom nároku postúpil žalovanej, teda Sociálnej poisťovni. V ďalšom odvolací súd len poukazuje na dôvody rozhodnutia okresného súdu, ktoré považuje za dostatočne odôvodnené, nakoľko z nich vyplýva zistenie skutkového stavu súdom a jeho právne posúdenie veci, pričom súd sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal so všetkými podstatnými okolnosťami prípadu. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dopĺňa:

5. V konaní nebolo sporným, že žalobca utrpel pracovný úraz v spoločnosti WAY INDUSTRIES, a. s., dňa 09. 05. 2007, a teda, že žalobcom uplatnený nárok vznikol a bol uplatnený po nadobudnutí účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z., na základe čoho okresný súd dospel k záveru, že na rozhodovanie o priznaní základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je daná právomoc Slovenskej poisťovne.

6. Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení s účinnosťou od 01. 01. 2004 zrušil (okrem iného) § 198 ods. 1 písm. a) až c) a § 199 až 213 Zákonníka práce (§ 294 bod 27 Zákona o sociálnom poistení). Jednotlivé náhrady, na poskytovanie ktorých mal zamestnanec, ktorý utrpel pracovný úraz

alebo u ktorého sa zistila choroba z povolania, nárok, sa stali s účinnosťou od 01. 01. 2004 čiastočne s úplne iným pomenovaním a aj s úplne novým obsahom predmetom úpravy zákona o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z. Podľa § 99 tohto zákona poškodený má nárok na náhradu za bolesť a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu. Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 3 cit. zák. do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v 1. stupni o úrazových dávkach okrem úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty. Podľa § 177 cit. zák. na konanie vo veciach sociálneho poistenia a vo veciach starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom sú vecne príslušné organizačné zložky Sociálnej poisťovne.

7. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že od 01. 01. 2004 o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu základného bodového ohodnotenia (ako aj o ďalších úrazových dávkach uvedených v štvrtej hlave zákona o sociálnom poistení) rozhoduje Sociálna poisťovňa. Právomoc Sociálnej poisťovne nie je daná vo veciach nárokov na zvýšenie bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, lebo z osobnej právnej úpravy vyplýva, že o týchto nárokoch rozhoduje súd.

8. Ustanovenie § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z. z. nemožno vykladať tak, že o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v základnej výške v prípade, ak nedôjde k uzavretiu dohody, je oprávnený rozhodovať súd, pretože Sociálnu poisťovňu nemožno vylúčiť z rozhodovacej činnosti, ktorú jej priznáva zákon a znamenalo by to jednoznačne obchádzanie zákona. Navyše uvedené ustanovenie upravuje možnosť uzavrieť dohodu so Sociálnou poisťovňou o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a ustanovenie ods. 3 je potrebné vykladať v nadväznosti na celú znenie ustanovenia § 6, ktoré upravuje dohodu o vyrovnaní. Za takýchto okolností nemožno súhlasiť s názorom žalobcu, že ustanovenie § 6 upravuje právomoc súdu na rozhodovanie o nárokoch na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia aj v základnej výške. Otázkou posudzovania nárokov na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré vznikli po 01. 01. 2004, riešil už aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach tak, ako na to poukázal aj samotný súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia, pričom odvolací súd poukazuje len príkladmo na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 291/2013, podľa ktorého o nárokoch zamestnanca vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania s výnimkou náhrady vecnej škody s účinnosťou od 1. januára 2014 v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. rozhoduje Sociálna poisťovňa (príslušné organizačné zložky Sociálnej poisťovne); ide o konanie vo veciach dávkových. Keďže v prípade riešenom Najvyšším súdom išlo o nárok žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške predstavujúcej základné bodové ohodnotenie (ako je tomu aj v teraz súdnej veci), ktorý vznikol po 1. januári 2004, nebola daná právomoc súdu na konanie o rozhodnutie o predmetnom nároku v zmysle § 7 OSP (viď spoločné stanovisko občianskoprávneho a správneho kolégia zo 17. mája 2006 č. Cpj 9/06). Právomoc Sociálnej poisťovne však nie je ani po 1. januári 2014 (po účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z.) daná vo veciach nárokov na mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o týchto nárokoch naďalej rozhoduje súd (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., viď Števek, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 87 - 88 s.). Odvolací súd poukazuje pritom zároveň aj na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14. 07. 2014 sp. zn. 2Co/505/2013, ktorým rozhodnutím ako súd odvolací potvrdil uznesenie Okresného súdu Košice I v časti výroku, ktorým okresný súd postúpil Sociálnej poisťovni spor o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v základnej výške v obdobnej veci.

9. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).